

Є.М. Якушенко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.В. Деркач, заступник директора з НВР (*КЗ «ХЗОШ № 135 ім. К.Ф. Ольшанського», Харків*)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ТА СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Враховуючи економічні, політичні, соціальні зміни, які відбуваються у нашій країні, виникає необхідність у реформуванні сучасної освіти, яка б мала змогу забезпечити розвиток українського суспільства, зробивши його конкурентоспроможним у світі. Таким чином, ключовим завданням освіти України у ХХІ столітті є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє.

На сучасному етапі ми спостерігаємо проникнення цифрових технологій у повсякденне життя: молодь активно користується мобільними телефонами, електронною поштою, чатами, форумами, використовує велику базу електронних бібліотек у навчанні. Не можна не визнати, що такий рід діяльності суттєво впливає на освітній простір молодого покоління. Під час роботи у мережі Internet розширюються рамки спілкування, відсутні кордони щодо доступу до джерел різноманітної інформації, що обумовлює створення інформаційного суспільства, і, як результат цієї діяльності, виникає потреба не тільки уміти користуватися послугами глобальних мереж, але й бути обізнаним у цьому віртуальному просторі, повертаючи його перенасиченість на свою користь та самовдосконалення, оскільки сучасний ринок праці вимагає від молодшої людини не лише глибоких теоретичних знань, а і здатності самостійно застосовувати їх у нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях.

Найбільш ефективному переходу від суспільства знань до суспільства життєво компетентних громадян сприяє дистанційне навчання, яке здійснюється на основі сучасних педагогічних, інформаційних і телекомунікаційних технологій. Така форма навчання забезпечується неперевершеною швидкістю оновлення знань, що обираються зі світових інформаційних ресурсів.

У загальнонавчальних закладах (ЗНЗ) використання технологій дистанційного навчання зорієнтоване насамперед на осіб з особливими потребами; учнів, які проживають у географічно віддалених і важкодоступних до ЗНЗ населених пунктах; учнів вечірніх шкіл, які за

умовами праці перебувають тривалий час за межами населеного пункту, де розташований ЗНЗ, учнів, які за сімейними обставинами не можуть систематично відвідувати школу, бажають отримати додаткові знання паралельно з навчанням у школі; готуються до вступу до ВНЗ; громадян України, які тимчасово або постійно проживають за кордоном, обдарованих дітей та молодь.

У вищих навчальних закладах (ВНЗ) дистанційне навчання використовують при організації навчального процесу за будь-якою формою навчання для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

Оскільки ми бачимо багато спільного у використанні дистанційного навчання у ЗНЗ та ВНЗ, виникає потреба в об'єднанні зусиль середньої і вищої школи для розробки та реалізації освітньо-професійних програм дистанційного навчання, розвитку академічної мобільності, залучення до школи науковців, для створення національних і регіональних банків наукової і навчально-методичної інформації, забезпечення доступу до світових телекомунікаційних і комп'ютерних мереж.

На даному етапі розвитку співпраці ЗНЗ та ВНЗ у впровадженні дистанційного навчання ми спостерігаємо більше проблем ніж здобутків: довільна термінологія; відсутність зв'язків та співпраці між шкільним та університетським секторами; збільшення обсягів інформації у мережі, що ускладнює роботу пересічному вчителю, викладачу; кадрове забезпечення розгортається в університетах, але слабо розвинене для вчителів шкіл; поки що на першому місці технологія, а не навчальний процес; поява технології дистанційного навчання спонукає окремих педагогів до створення та використання нових педагогічних підходів, але вони практично не поширюються серед пересічних вчителів та викладачів.

З вищезазначених проблем ми можемо зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку освітнього середовища, дистанційне навчання, нажаль, частково відповідає своїм потенційним можливостям.

Незважаючи на зазначені проблеми, кількість слухачів, що бажають навчатись за дистанційними технологіями, вже зараз досить велика і зростає дуже швидко.

Партнерство ЗНЗ і ВНЗ, взаємопроникнення їх технологій навчання – одна з перспективних форм створення єдиного освітнього простору, що буде сприяти на диференційовану неперервну освіту не лише для тих, хто навчається, а й для тих, хто навчає.